

Բաթրիյի միւշարիւնյս, տիկեր
Շարդ բաթրիքլերի իշխանէ քէնտինէ
պիր մահալը մախսուս թախսիւս Է
մատրդընը կէօղէնէք, վէ տիկեր թա-

բաժնու Մարտին միլիթանին րուհա-
նիճե եօլուդ հարաքեալմընա տայր
պաղը խաղահալմ վուդու պուլուր խէյ-
ֆի իլէ, պիղղաթ քէնտիսի մէճիսի
մէղըլուրէ կիթմէյիպ, վէ եւէրինէ
վիսպոպոլարընտան պիլինի իրապ
իլէ ֆաղաթ քէնտիսի սօրմադարըն
հիւ պիլը չէյէ գարար վէրմէմէսիսի
էմի ու թէնպիլէ կըմիլ տիր, վէ մէճ-
իսի մէղըլուրէ պուլունամայաճաղը-
նը խաթմա օրմարնա հալ իթմիլ
սիր քի, ֆիլ վաղը խաթմա օրմա-
յըպ, պուլուն եալընը մէճիսէ կիթ-
մէմէյէ պիր վէսիլէ իտուկի թաստիգ
օրմումուլ տուր :

Հէր նէ հալ իսէ, պիղ երնէ Տօն
Լուիկիլէ նաղըլ քէլամ իլէյէլիմ
Մէրդուր րահիպ թէէլիֆ կըլէսիլ
րէսալէտէ Մարտինիլէրն քէնտի հի-
քեայէլէրնի պիլմէտիլէրնի վէ
Սիւրեանի նէսիլնտէն իլէրի կէլտիք
լէրնի, վէ տայիմ Սիւրեանի բաթիլ-
յինիս սայէսինտէ պու անէ տէկին ի-
սիմէրնիս իպլմալ օրմարընը վէ օն
իւլիննիս ասըրա գատար քէնտիլ-
րնիս մօնթէլիլէրն իլէ միւթթիլիգ,
վէ պիլնայէն ալէյհ հերետիկու օլ-
տուդարընը, վէ իւլիննիս իննոյ-
կէնտիանուս Բաբանըն դէմանընտա
Գաթօլիք մէղհէպիլի գապուլ իթ-
տիլէրնի, վէ քէնտի բաթիլիլէրնի-
նիս Սիլմաղիա քիւրսիսինտէ Պետրոս
առաքեալըն խալէֆի մաղամընտա
օրմայուպ, պիլ աղս Մարտին միլիթ-
անին նամուսու իւլին պէօլէ պիր
բաթիլիլէրն գօնուլուլ օլտուդունու,
պուլարտան պաղղա աղիլ մաղա-
մընտա հիւրմէլ վէ րայիթ իտիպ,
եւէվիլէ իպատէթլէրնտէ վէ ճէպէլի
լիպանտա քէսիլն քէսիլիլէրնիս
լէրտէ իսմինի ետալ վէ թիլքեար իթ-
տիլէրնի աղիլ թան Մարտին մօն-
թօլիլէրն րաֆըրը օլուպ, հաթթմա մէր-
գուլուն ֆիւրսիլ չէրիֆ թարաֆըն-
տան աղիլ մաղամընտա գապուլ օլ-
մարընը, քէղա Գաթօլիք քիլիսա-
սընը աղա գապուլ իթմէլիլէրն պիր
թաղըմ դէվաթը աղիլ մաղամընտա
թանտըրըրընը, վէ հաթթմա ասղա
ար ու հիճապ իթմէլէրէք Միւլէմէլ

ՄԷՍԷԼԵՅԻ ՄԻԼԻՅԷ

Հուգուդ ու իսթիլաղաթը միլիթէ-
միլի վիգայէ իթմիլիլէրն իւլին չիմ-
տիլէրն պիլիլէրն հերետաճող վէ
հերետիկու վէ սայիլէ թէմիլէրն իսէն
դէվաթըն չէնտ սէնէ մուդատտէմ
պիլիլէրն իլէ պէրապէր հուգուդ վէ
իսթիլաղաթ տալարնա գաղըլըրը-
րընը իպաթ իւլին, կէրէք օլ թա-
րիլտէ վուգու պուլան մէճիլիլէրն
վէ կէրէք հէմէֆըրէրն թաղտիլ
իթմիլիլէրն մաղապթալարն պէր վէհհի
աթիլ զաղթմաղը վասթմաղըլա նէչը
օլունմար թէնտիպ գըլըմըլ տըր :

Հասուն էֆէնտի 1867 սէնէսի
սեպտեմբերինտէ Բօմառան ալիլէթ
իթմիլէրն, կէրէք քիւրսիլ չէրիֆ
տէն հաթիլ օլտուդու քահանայապէ-
տալան կոնդալ, վէ կէրէք Պապը
Սայիտէն ալիլ օլունան Պէրաթը Սիւ-
սհքեամընտան տօլալը, պէյն էլ
միլիթէ հասըլ օլուն գիլ ու գալ վէ
մուպայէնէթ հիւլէնիս մայիլմիլ տիր
Պու գիլ ու գալ վէ մուպայէնէթին
տէֆ ու իղալէսի վէ պէյնէլիլմ սուլհ
ու իսթիլաղաթն պաղապը գըմընտա օ

եանի բանթարնուդ իսմինտէ պիր
ատէմի աղիլ մաղամընտա հիւրմէլ
ու րայէթ իթմիլիլէրնի իպաթթմա
թաստիլէ կըլէմիլ տիր :

Պունարտան մաստա Տօն Լուիկիլ,
մէնաֆիլի մէղհէպ, վէ իլէֆիլի հիւր-
մէթըլու Եուսուֆ Տալուտուն մուհա-
ֆաղար իւլին Մարտինիլէրն ահալի-
նի թէֆիլիլ ու մուպայէն իթմիլ տիր
Մէրդ ում Եուսուֆ Տալուտ նամ րա-
հիպ իսէ, միլիթի Սիւրեանի, աղըլ-
ըլ միւլէրիլ վէ Բօմառա թահսիլի
իւլում կըլէմիլ օլուպ, չիմտիլի հալ
Մուսուլտա Սիւրեանի գաթօլիլ սէր-
վիսպօպոլունու վէքեայէթի մէմու-
րիլէթիլն տէրիւհաթ կըլէմիլ տիր :

Ղաղթմանըրը օրմապա րաղալթ
պուլարան դէվաթըն սապը ու թէ-
համիլիլիլ թէհալուդ իթմիլմէք իս-
թմէմ, ֆաղաթ խուսուսաթը աթի-
յէյի տալիս պիլտիրմէք հէր հալտէ
էլլէմ տիր :

1846 տա րում միլիթիլէրն սա-
պը բաթիլիլ իւլմալթըլ Մաղըլում
էֆէնտի հաղթէթլէրնիս Սիլմիլնտէ
պուլունտուդու դէման, միլիթի մէղ-
քիւրէտէն պիր զաթ, Նիլին սայիլ
գաթօլիլիլէրն աղիլ թան Մարտին
հիւրմէլ ու րայէթ իթմէլիլէրնի
վէ ճէպէլի իպանտա սաթին Մար-
տինիլէրն, անըն չէֆաթըլուն մու-
վէնէթէ չաղըրմաղըլարընը սիւպ
իթմիլ տիր :

Բաթիլիլ միւլարիլէ հ հաղթէթ-
լէրն տալիս պու սիլալէ ճէվապէն,
լիսանը արապի իւղը վէ տէօլթ սա-
հիֆէտէն իսպրէթ օլարաթ պիր քիւ-
չիւք րէսալէ գալէմէ ալըպ, Սիւրեա-
նի մէմալիլէրնտէ վէ մէմալիլէրն Մար-
տինիլէրն նէչը իթմիլ տիր : Բէսալէլի
մէղքիւրէնիս մէպի միւնտէրիլէթ
իսէ, Սիւր-Թան-Մարտինուս եւտիննի
ասըր մօնթէլիլ իսթիլըլարնտան
պիր իսթիլիլ, վէ պուլուն Գաթօլիք
ֆիլիսաթ թարաֆընտան թաստիլ օլ-
մուլ օլտուդու վէ մուհիպիննէ Գաթօ-
լիլէրն մէրգուլուն աղիլ մաղամընտա
թանթաճող օլտուդըլարը, վէ Մար-
տինիլէրն եաղընը պիր հարաքէթմէ
պուլունտուդըլարը, վէ պիր րաֆըրա

աղիլ սրֆաթընտա հիւրմէլ ու րա-
հէթ իթմէք, քէնտիլիլէրնիս Գաթօ-
լիք օլարաթընտան էվիլէ գալըլ օլ-
տուդունտան իպարէթ տիր : պուլար
օն իւլիննիս ասըրտա վէ իւլիննիս
լինտիլէնտիանոս դէմանընտա, խաչ-
վէրէրնի իւրեանի մէմալիլէրնտէ
պուլունտուդըլարը էսնտա Գաթօլիք
օլմուլ օլտուդըլարը իէսալէլիլ մէղքիւ-
տէ պապթ ու պէյան գըլըմըլ տըր :
Բաթիլիլ միւլարիլէլիլ թէլիլիլ
կըլէտիլ իւլուն րէսալէ Մարտինիլէրն
զարէք ու ատալէթլէրնի կէրէք միւ-
թիլիլէր, վէ կէրէք անէլիլն րաթիլիլ
ալէյհիլնտէ թահիլիլ կըլէմիլ տիր :

Շըմէնտըրէրն մէսէլէսի վէ
վիլէնտա զաղթմալար :

Տէլիլթըլ Սաաղը բաղա հաղ-
րէթլէրնիս մէմալիլէրն վէ Սըրալ
շըմէնտըրէրն մէսէլէլիլն նէթի-
ճէլի հասնէսի, հալի իլէ Սաթիլա
զաղթմալարն մուպահասաթը քէսի-
լէլի մուհիլ օլմուլ տուր :

Պիլիլիլէրն զաղթմալար, ումու-
ղունու կիպի վէրիլէն եւնի գարար
իւղը, թիւարէթը Օսմանիլէրն իւլին
պիր եւնի գաթօլիլն թէլիլ օլունմու-
սը մէսէլէսի իլէ, մէչըլ օլտուդըլար :

Չօղըլարը գաթօլիլն թէլիլիլ թէս-
պիլիլն մահաղըլիլէրն գապուլ իլ-
լէմիլէրն տիր, չիւնքի էլէր գաթօլիլ
նու մէղքիւր լաղըլ վէճ իւղը հա-
րաքէթ իսէր իսէ, Լարթա թահիլ-
լէրնիս թէլիլիլէրն քէսալիլ վէրէ-
պիլիլ :

Ֆաղաթ պիր գաղը տահա խաչ-
նուտ տէլիլէր, օնըլարն արիլիսիլ
գաթօլիլնտա պաղղա սուրէթէ թէլ-
քիլ իթմէք տիր : “ու էլ Բաթիլ իսթիլ-
նամ զաղթմա պուլարա հէմէֆըրտա
արը :

“Պիլ, տէր մէղքիւր զաղթմա,
պու գաթօլիլն թէլիլիլէրն պաղղա
եօլտա զան իսէյի իսթիլ : Պունուս
կիպի պիր մէսէլէտէ պիլիլ էֆըրա-
րըլը մէսէլէթ Սիլիլէրն աղաղըլիլ-
րնիս քէսալըն թէլիլն իթմէք, վէ
Պապը Սիլիլն կիւլիլիլէրնի գաղ-
ղա :

լաթմաղ իսթիլ : Պիլ գաթօլիլնտէ եա-
նէղտի սալթանաթը սէնիլէտէ պու-
լունան ճէմիլ տիլիլէրն էնէպիլէ սիւ-
ֆէրաթընտան վէ եա վիւքէլար մալ-
սուսէսինտէն միւրէքքէպ օլաճաղընը
թէսալիլար իսթիլ իսթիլ :

Նուլէլ Բիլիս Լիպըր զաղթմալար-
նըն տէսիլիլ տալա իսթիլ օլունամաղ :
Չիւնքի օ վաղըլ տէվիլիլ Սիլիլիլ-
վաթիլիլ իթմէք տէրէճէսինէ չըլըլըր
վէ պունու հիւ պիր տէվիլիլ գապուլ
խտէմէք : Թահիլիլէրն էնէպիլիլ քէսա-
միլէ քէսալ իթմիլիլէրն, վէ թէլ-
միլ իլիլիլէրն թիւարէթը օսմանիլ ի-
տաթէսինէ գաղղալար, պիրպիլիլէրն
նէ խաղը մալիլիլիլ պաղղալար տըր :
Թէլիլիլն Պապը Սիլիլն րաղիլ օլտու-
ղու գաթօլիլն, չիւպէլիլ պու մէսէ-
լէլիլ թահիլիլ իսթիլէրն տիր :

Թուրքիա վէ Սըրալ մէմալիլիլ տէ-
միլ եօլարընը պիլիլէլիլ իւղըլիլնէ
պիլա իսթիլիլնտէ ճէմիլ վիլէնտա զա-
ղթմալար մահաղըլիլէրն կէսալիլէր-
միլիլէրն տիր : Ֆրէտէմալ զաղթմալար
իսթիլ օլուն խուսուստա սայիլ կէսնա
պահա իթմիլ տիր : Պու պահա Սաալ-
Գալէ ճէլիլիլիլն օսմանիլիլիլէրն
ալունմարընը միւրիլիլիլ կէսալիլիլ :
Պէնտիլն էնէպիլիլիլ սէպիլիլիլ, ա-
թիլիլ պիլ սայիլ տէրէ իսթիլիլ :

“Սաալ-Գալէ պիլիլիլիլ օլունտա ճէ-
նուպը զարթ թարաֆընտա Օրտուլա նամ
Մահար պէլիլիլիլն “գաղղալունտա
տիլիլէրն ճէլիլիլ մէղքիլէրն Մահար,
Սըրալ վէ Մէլէքէթլէրնիս իսթիլ
օլունտալ, պու իւլ տէվիլիլիլ իսթիլ
նիլտա “թուրքիա թօրաղըլ տուտ օ-
լունտա : իսթիլիլիլիլ իլէ տալիլ
թունա նէլիլիլնէ կէլիլիլիլ թէլ-
միլիլն մէն իսթիլիլիլ : Պու վէճ իլէ
մէղքիլիլ նէլիլիլ իսթիլիլիլ մէ-
նա պիր սահիլիլիլ զաղթմա իսթիլ սա-
լիլիլիլ պէյան ճէլիլիլիլ կէլիլիլ կէլ-
մէսի մուհիլ տիր : վէ լաթին մէղքիլիլ
պիր սահիլիլ ետիլտա իլիլ սէվալիլիլ
միւթէսաղըլ օլարալար իլիլն հա-
վատա սաղըլըլ պիր քէօրիլիլ հիլէ-
թիլիլիլ տիր :

Մըն իլիլն Օսմանիլիլ սայիլ
տէվիլիլիլ իլէ կըլէսիլիլ ճէմիլիլ

թիլն զայ իթմիլ օլտուդու հուգուդ
տալար տըր :

2. Հուգուդ վէ իսթիլաղալիլ մէղ-
քիլիլիլն իսթիլիլ վէ իպաղ օլա-
լէրի, էլլէմ տիր :

3. Հուգուդ վէ իսթիլաղալիլ մէղ-
քիլիլիլն իսթիլիլ վէ իպաղալ ի-
չիլն լաղըմ կէլիլ թէլիլիլիլիլիլ
սէրիլն իսթիլ, վէ պու եօլտա նէ
գատար իլիլիլ կիլիլ մէլ լաղըմ կէլիլ
իսթիլ, կիլիլիլիլ :

4. Պու գաղղալիլիլ ումուլիլ թէպ-
լիլ իլէ գապուլ իթմիլիլիլիլ զաղղա-
տա, պիր մէլիլիլ ումուլիլիլ միլիլ-
թիլն թէլիլիլիլ լաղըմ կէլիլիլ, վէ
վաղըլ վէֆիլ իթմէլիլ իւղըլ, իւլուն
մէլիլիլ ումուլիլիլ, նոյնիլիլիլ իւ-
չիլնիլ իսթիլալ կիլիլիլիլ տալիլիլ օ-
լունմար :

Իլիլէ զէվաթը միւմայիլիլիլիլիլ
մէլիլիլ ումուլիլիլ միլիլիլ լաղ իթ-
մէլիլ գաղղալ իլիլիլիլիլ պալատէ
մէղքիլիլ տէօրթ մատանիլն էստը
հաղըլիլ լաղըլիլ վէ իսթիլ իթ-
տիլիլիլ մաղալիլիլիլ տալ սուրէթիլ :

“Հոկտեմբեր 20 իննի ճիւմա կիւ-
նիլ, կաթիլիլիլիլիլ տալ օլուն

նան միլիլ մէլիլիլիլիլ “վաղը օլուն
միւղաքէրաթմալիլ պիր նէթիլիլ հասըլ
օլունմարալ, վէ հաղըր մէլիլիլ օ-
լունէր պիլիլիլիլիլ էֆըրալըն աղ-
նամայարալ մուֆարէթ իթմիլ օլ-
տուդըլարնտան, օլ հալտէ պիր միւս-
տէլիլ աղտէմէ պէյնիլ միլիլիլ վու-
գու պուլուն օլուն չիլաղ վէ Նիլիլ-
գըն թէլիլիլ մէլիլիլիլ կէլիլիլիլ մա-
լիլ թէլիլիլիլ կէօրիլիլիլ օլուն-
ղունտան, պունուն, մէլիլ միւլիլիլ մի-
սիր վէ չաթիլիլ նէ տիր միւլալալիլ-
րի իլէ զաթլէրնիլիլ թէլիլիլիլ ար-
գու օլունտուդունտան, գաղղալիլիլիլ-
իլիլ պէյաննա մուլիլաղըլ օլունա-
ճաղ տըր :

“Վէ սաղը մատուլիլ միւլաղալ,
մուհաֆաղալը հուգուդ ու միլիլիլ տա-
վալ օլունտունտան, պու պապտէ
նէ գատար իլիլիլ կիլիլիլ միւլիլիլ
իսթիլ, ճալիլ օլունաղը իսթիլիլ կէ-
լիլ, հաթթմա եալընը ճիւմանիլ տալ-
րիլիլիլ տալիլիլ օլուն հուգուդ իլէ
գանիլ օլունմաղալ սայիլիլ րուհանիլ-
յէ հուգուդ ումունտ տալիլ էլէ կէթիլ-
րիլիլիլիլ միւլիլիլ մէլիլիլիլ սայ ու
զալիլիլ օլունտալ, պունտա մուլաֆ-
ֆաղ օլունտուդունտան, քէսիլիլիլ
չիլաղ վէ միւլաղալիլ տալիլ մահիլ
ու իլալիլիլ ալիլիլիլ կէօրիլիլիլ :

“Պունա պիր մուղալալիլ օլունաղ

